

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE
U ZAGREBU

GRADITELJSKI ODJEL
ELEKTROTEHNIČKI ODJEL

PROGRAM
STRUČNOG
USAVRŠAVANJA
OVLAŠTENIH
ARHITEKATA I
OVLAŠTENIH
INŽENJERA

- za razdoblje od 2006. do 2011. godine -

TEHNIČKO
VELEUČILIŠTE U
ZAGREBU

STRUČNI SMJER:
ARHITEKTURA, GRAĐEVINARSTVO,
STROJARSTVO, ELEKTROTEHNIKA

Tema:
UPRAVLJANJE PROJEKTIMA I
DOKUMENTACIJOM

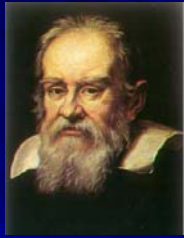
Predavanje :

NATJEČAJNA DOKUMENTACIJA ZA
MAĐUNARODNO UGOVARANJE
RADOVA

Predavač:
POF.DR.SC. VLADIMIR SKENDROVIĆ

ZAGREB

2006. GODINA



Čovjeka ne možeš ništa naučiti, možeš mu samo otkriti znanje.

Galileo

TVZ

1

TEHNIČKO VELEUČILIŠTE ZAGREB
PROGRAM STRUČNOG USAVRŠAVANJA

**NATJEČAJNA DOKUMENTACIJA
ZA MEĐUNARODNO
UGOVARANJE RADOVA**

Prof. dr. sc. Vladimir Skendrović
Savjetnik Svjetske banke

TVZ

2

CILJEVI I PROGRAM



Ciljevi i program seminara

Cilj:

Upoznati pravila i postupak natječaja za međunarodne ugovore

Program:

- Javna nabava
- Dokumentacija za nadmetanje
- Ugovori
- Modeli FIDIC
- Pravila međunarodnih financijskih institucija
- Pravila EU

TVZ

4

???

Što je nabava?

Što je javna nabava?

Kako je regulirana javna nabava?



TVZ

5

Javna nabava

Ponudom se izražava namjera sklapanja ugovora za određeni posao.

Ponuda se može dati na poziv naručitelja ili bez poziva.

U postupcima javne nabave, ponuda se (u pravilu) može dati samo na javni oglas naručitelja.

TVZ

6

Javna ?

- ❖ Za nabavu se koriste **javna** sredstva (proračun) ili sredstva tvrtki u pretežitom vlasništvu javne vlasti
- ❖ Nabavu provodi **javna** vlast ili tvrtke u pretežitom javnom vlasništvu
- ❖ Postupak je otvoren, **javan** i transparentan

TVZ

7

Javna nabava u RH

Zakon o javnoj nabavi (Siječanj 2002 s izmjenama Listopad 2005.)

Slijedi EU direktive

Nema razlike domaćih i stranih ponuditelja

Slobodno i neograničeno nadmetanje

Transparentni postupci

TVZ

8

Izuzeci primjene

- ❖ U Zakonu je određeno u kojim se slučajevima Zakon ne primjenjuje.
- ❖ Između ostalog, ne primjenjuje se na nabave koje financiraju IFI tj. Međunarodne financijske institucije (Svjetska banka, EBRD, fondovi Europske unije).
- ❖ U tim nabavama primjenjuju se pravila nabave tih organizacija.

TVZ

9

Dokumentacija za nadmetanje

- Poziv za nadmetanje (oglas)
- Upute ponuditeljima
- Opći uvjeti ugovora
- Posebni uvjeti ugovora
- Specifikacije i troškovnik
- Obrasci ponude i garancija
- Obrazac ugovora
- Ostali dokumenti

TVZ

10

Upute ponuditeljima

Upute moraju biti sukladne proceduri propisanoj zakonom ili pravilima koja se primjenjuju

Sadržaj: naručitelj, predmet nabave, dokumentacija za nabavu, sadržaj ponude, kriteriji za odabir, rok i mjesto podnošenja ponude, otvaranje ponuda, vrednovanje ponuda, odabir, prigovori

TVZ

11

Ugovorna dokumentacija

- Opći uvjeti ugovora
 - Posebni uvjeti ugovora
 - Ponuda
 - Specifikacije
 - Nacrti (projektna dokumentacija)
 - Troškovnik s cijenama
 - Ostali dokumenti
- Dokumentacija ima svoju hijerarhiju

TVZ

12

Ugovorna dokumentacija



TVZ

13

Uvjeti ugovora

- ❖ Opći uvjeti ugovora primjenjuju se na sve istovrsne ugovore jenog naručitelja. Mogu se primjenjivati standardni modeli općih uvjeta.
- ❖ Posebnim uvjetima ugovora reguliraju se sve specifičnosti određenog projekta

TVZ

14

Nastanak ugovora

Prihvatom ponude od strane naručitelja, stvarno (*de facto*) nastaje ugovor.

U nekim vrstama ugovora određenim zakonom, ugovor nastaje potpisom ugovornih strana (*de jure*).

TVZ

15

Ugovor

- Ugovor je dvostrani pravni posao koji je nastao putem očitovanja volje najmanje dviju strana.
- Ugovori obično nastaju putem ponude i prihvata. Ugovorom se zasniva obveznopravni odnos.
- Ponuda mora sadržavati bitne sastojke budućeg ugovora i ugovor nastaje kad su se strane dogovorile o bitnim sastojcima.
- Ponuditelj je vezan ponudom do roka koji je u ponudi naznačio.

TVZ

16

MEĐUNARODNI UGOVORI



TVZ

17

Ugovor s inozemnom komponentom



- “Međunarodni ugovor”
- Ugovorne strane su različite nacionalnosti (registrirane su u različitim državama – pravni sustavi nisu isti)
- Ugovor se obično ne temelji na pravnom sustavu jedne države nego na autonomnoj regulativi

TVZ

18

Autonomna regulativa

- ❖ Ugovorni odnosi temelje se na slobodnoj volji ugovornih strana, koja je u javnoj nabavi uglavnom već unaprijed napisana u dokumentaciji za nadmetanje.
- ❖ Mogu se primjenjivati standardni modeli ugovora koji su proizvod autonomne regulative.
- ❖ Izvori autonomne regulative: rade je nevladine profesionalne udruge ili međunarodne finan. institucije

TVZ

19

Pred-ugovorne obveze

- ❖ Pregovori – ne obvezuju i svaka ih strana može prekinuti kad god hoće.
- ❖ Ali: strana koja ih je vodila bez namjere sklapanja ugovora ili odustane od sklapanja bez osnovanog razloga može odgovarati za štetu.
- ❖ Načelno, svaka strana snosi svoje troškove.
- ❖ Kad je ugovor sklopljen – on se mora izvršavati (*pacta sunt servanda*)

TVZ

20

Pravni sustavi u svijetu i klasifikacija ugovora

- ❖ Europsko kontinentalno pravo: *Code Civil*
- ❖ Anglo-američki pravni sustav: *Common Law*
- ❖ Klasifikacija ugovora u našem pravu
 - Imenovani ugovori su oni koji su opisani u Zakonu o obveznim odnosima.
 - Neimenovani ugovori su oni koji nastaju u trgovačkoj praksi.

TVZ

21

Struktura ugovora (1)

Svaki ugovor mora imati bitne elemente, jer inače se smatra da nema sporazuma

- Glava ugovora (ugovorne strane)
- "Recitals" – razlozi za sklapanje
- Definicije
- Predmet i opseg
- Jezik ugovora

TVZ

22

Struktura ugovora (2)

- Obveze ugovornih strana (podjela rizika)
- Odredbe o plaćanju – iznos i način plaćanja
- Osiguranje plaćanja i izvršenja
- Rokovi izvršenja i plaćanja
- Sankcije za neizvršenje ugovora (penali)

TVZ

23

Struktura ugovora (3)

- Raskid ugovora
- Viša sila
- Police osiguranja
- Stupanje na snagu (raskidni ili odgodni uvjeti)
- Pravo koje se primjenjuje
- Rješavanje sporova

TVZ

24

Bitne razlike “međunarodnih” i “domaćih” ugovora

ISPORUKA I PLAĆANJE

- valuta plaćanja: jedna ili više
- instrumenti: ček, nalog za prijenos, akreditiv
- vrijeme: unaprijed (avans), po računu, zadržano plaćanje
- posebni računi: *escrow account*
- paritet isporuke INCOTERMS

TVZ

25

Bitne razlike “međunarodnih” i “domaćih” ugovora (još)

GARANCIJE (JAMSTVA)

- uz ponudu
- za povrat avansa
- za izvršenje ugovora
- za otklanjanje nedostataka
- za učin (funkcionalna)
- matična tvrtke

TERMINOLOGIJA

guarantee, bond, surety, warranty

TVZ

26

Bitne razlike “međunarodnih” i “domaćih” ugovora (još)

PREKID UGOVORA

Termination for Convenience – ugovor se raskida, ali naručitelj ne smije uvesti drugog izvođača

UGOVORNA KAZNA

ZOO: ugovorna kazna isplaćuje se i ako nema štete

Liquidated damages – mora biti primjereno stvarnoj šteti

TVZ

27

Bitne razlike “međunarodnih” i “domaćih” ugovora (još)

RJEŠAVANJE SPOROVA

- *Amicable Settlement* - sporazum
- *Dispute Adjudication Board* - prijedlog presuditelja određenog ugovorom
- *Arbitration* – arbitraža (prvi korak je mirenje)
- *Court* – presuda suda

TVZ

28

Arbitraža

Ad hoc: od slučaja do slučaja

Institucionalna:

- ❖ Stalno izabrano sudište pri HGK
- ❖ ICC – *International Chamber of Commerce*
- ❖ UNCITRAL u Beču
- ❖ Arbitraža Svjetske banke

TVZ

29

Bitne razlike “međunarodnih” i “domaćih” ugovora (još)

JEZIK

ako su ugovori pisani na dva jezika određuje se mjerodavni jezik

IZBOR PRAVA

redovito se uzima pravo neke treće zemlje (stvarno i proceduralno pravo)

KORESPONDENCIJA

adrese na koje se dostavlja ugovorna korespondencija

TVZ

30

Bitne razlike “međunarodnih” i “domaćih” ugovora (još)

OSIGURANJE IZVRŠENJA OBVEZA

- ❖ Akreditivi
- ❖ Bankarske garancije i bondovi
- ❖ Zadržani iznosi
- ❖ Mjenice (trasirana, vlastita)

Izvođač također može tražiti dokaze o financijskim aranžmanima za plaćanje

TVZ

31

Izvori autonomne regulative za investicijske radove

- FIDIC (Federation International des Ingenieurs Conseils)
- Svjetska banka – IBRD
- UNIDO modeli ugovora
- UNCITRAL modeli ugovora
- Europska unija
- Europska banka za obnovu i razvoj
- Međunarodna trgovačka komora (ICC)

TVZ

32

FIDIC

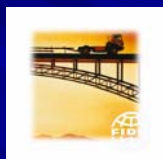
ODGOVORNOST
KONZULTANATA
PREMA
DRUŠTVU



PROMOVIRA POSLOVNI
INTERES DAVATELJA
INTELEKTUALNIH
USLUGA VEZANIH ZA
TEHNOLOGIJU U
PRIRODNOM I
IZGRAĐENOM OKOLIŠU



OSNOVAN
1913
(DANAS IMA
67 ČLANICA)



SJEDIŠTE U
ŠVICARSKOJ
(Lausanne)

International Federation of Consulting Engineers BP 86 / CH-1000 Lausanne 12 / Switzerland FIDIC.org

TVZ

33

Opće karakteristike ugovora FIDIC

- uzor su ICE engleski modeli ugovora
- izrazi i tumačenja prema anglo-saksonskom pravnom sustavu *Common Law*
- sastoje se od općih i posebnih uvjeta
- velika uloga Inženjera (*Engineer*)
- nove, poboljšane verzije svakih desetak godina
- raširena upotreba u svijetu

Ugovori FIDIC (stari)

Stari standardni ugovori:

Works of Civil Engineering Construction (RED)

Design-Build and Turnkey (ORANGE)

Electrical and Mechanical Works (YELLOW)

Novi uvjeti ugovora

izdanja 1999



Kontinuitet

	STARI		NOVI
Nacrte daje naručitelj		→	
Nacrte radi izvođač		→	
RAZLIČITI FORMATI			UNIFORMNI FORMATI I SADRŽAJ

TVZ 37

Neke zajedničke karakteristike (1)

- uzorci garancija na prvi zahtjev
- traži se mjesečni *“Progress Report”*
- *Termination for convenience (28 days notice)* – izvođaču se plaćaju izvedeni radovi i dopremljen materijal i oprema
- *Defect Notification Period*
- *Claim* ne važi ako nije najavljen u roku 28 dana
- Viša sila – Izvođač dobiva produžetak roka i naknadu troškova

TVZ 38

Neke zajedničke karakteristike (2)

- Izvođač može tražiti dokaz aranžmana za financiranje ugovora
- Izvođač može suspendirati radove u slučaju zakašnjelog plaćanja
- zahtjevi za povećanjem cijene u slučaju lošijih uvjeta u tlu mogu se kompenzirati, ako su negdje drugdje uvjeti bolji
- rješavanje sporova kroz *Dispute Adjudication Board (DAB)* konačno ako nema prigovora u 28 dana

TVZ 39

Pravila Svjetske banke (1)

- ❖ Međunarodni javni natječaj
- ❖ Ograničeni međunarodni natječaj
- ❖ Nacionalni javni natječaj
- ❖ **Shopping** (međunarodni i nacionalni)
- ❖ Direktno ugovaranje
- ❖ Rad u vlastitoj režiji (**Force Account**)
- ❖ Ustupanje BOT ugovora
- ❖ Two-stage bidding

TVZ

40

Pravila Svjetske banke (2)

Primjenjuje se na ugovore za:

- radove (FIDIC model)
- male radove
- nabavku robe
- nabavku i instalaciju opreme
- ugovore “ključ u ruke”
- ugovore o projektiranju i gradnji
- jedinstvene ugovore za radove i opremu
- nabava po modelu BOT
- nabava IT

www.worldbank.org

TVZ

41

Pravila Europske banke za obnovu i razvitak

Procedure su slične procedurama Svjetske banka

Dokumentacija je ili dokumentacija Svjetske banke ili se primjenjuje dokumentacija FIDIC

www.ebrd.com

TVZ

42

EU fondovi

EU fondovi: CARDS, PHARE,
ISPA, SAPARD, IPA

Za nabavu financiranu iz EU
fondova primjenjuju se
pravila PRAG i ugovori FIDIC

TVZ

43

Priprema ponude je timski rad



TVZ

44

KRAJ

HVALA NA PAŽNJI

vskendrovic@worldbank.org

TVZ

45
